RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 66.119 van 30 april 1997
in de zaak A. 72.949/IV-16.489.

In zake : Ludo VAN DER CAMMEN,
die woonplaats kiest bij
Advocaat M. DENYS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Grote Hertstraat 12

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant,
die woonplaats kiest bij
Advocaat P. LUYPAERS,
kantoor houdende te HEVERLEE-LEUVEN,
Yzerenmolenstraat 105.

D E R A A D V A N S T A T E, IVe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Ludo VAN DER CAMMEN op 22 januari 1997 ingediend heeft om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de beslissing van 23 december 1996 van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant waarbij hij wordt afgezet als schepen van de gemeente Ternat;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur J. LUST;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 26 februari 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 maart 1997;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat M. DENYS, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat P. LUYPAERS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van Auditeur J. LUST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt:

1.1. Naar aanleiding van een klacht d.d. 31 augustus 1994 van een gemeenteraadslid van de gemeente Ternat wordt door het Hoog Comité van Toezicht een onderzoek ingesteld aangaande onregelmatigheden die verzoeker, schepen in dezelfde gemeente, zou hebben begaan teneinde Kathy VAN LYSEBETH te laten slagen voor een op 24 juni 1994 door de gemeente Ternat georganiseerd examen voor de aanwerving van een bibliotheekassistent.

Het dossier wordt op 26 juni 1995 door de procureur des konings te Brussel geseponeerd.

Een afschrift van het dossier wordt met de brief van 11 september 1996 aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant gezonden.

1.2. De provinciale diensten delen aan de bestendige deputatie mede dat de "opgemaakte processen-

verbaal (...) een aantal bezwarende getuigenissen (bevatten) ten opzichte van de heer L. VAN DER CAMMEN in verband met ernstige onregelmatigheden die hij tijdens het verloop van de (...) examenprocedure zou hebben begaan met het oog op het bevoordelen van een tijdelijk in dienst zijnd personeelslid, met name mevrouw Kathy VAN LYSEBETH" en dat, "zonder daarbij te willen vooruitlopen op een eigenlijke uitspraak ten gronde (...) er voldoende elementen zijn om te besluiten tot het instellen van een tuchtprocedure (...) met toepassing van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet".

Met schrijven van 29 oktober 1996 wordt verzoeker uitgenodigd om te worden gehoord door de bestendige deputatie. Het verhoor vindt plaats op 7 november 1996. Verzoeker bevestigt er zijn verklaringen afgelegd aan de speurders van het Hoog Comité van toezicht. Hij vestigt er de aandacht op dat de procureur des Konings de zaak geseponeerd heeft.

1.3. De bestendige deputatie adviseert op 14 november 1996 verzoeker met toepassing van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet af te zetten. In haar beslissing zet zij uiteen dat uit de gegevens van het geseponeerde strafdossier "naar recht en redelijkheid kan afgeleid worden dat (verzoeker) op een onaanvaardbare wijze één examenkandidate heeft willen bevoordelen (en) dat hij daardoor niet enkel de gelijkheid van de examenkandidaten heeft miskend maar effectief een ongelijke behandeling heeft nagestreefd". Zij motiveert vervolgens de zwaarte van de straf als volgt :

> "Overwegende dat duidelijk vaststaat dat de heer VAN DER CAMMEN ernstige onregelmatige manoeuvers heeft aangewend die op zichzelf volstaan om zijn terughoudendheid en sereniteit, betrouwbaarheid en bekwaamheid als schepen uiterst negatief te evalueren;
>
> Overwegende dat het aanwervingsexamen voor de functie van bibliotheekassistente in vast verband georganiseerd wordt om de meest geschikte kandidaat te selecteren met het oog op de goede werking van de

gemeentelijke bibliotheek; dat heer L. VAN DER CAMMEN, als schepen van Cultuur, deze wettelijke doelstelling heeft willen omzeilen door het normaal verloop van de examenverrichtingen aan te tasten; dat hij daarbij op flagrante wijze zijn bevoegdheid van schepen heeft misbruikt met miskenning van de deontologische beginselen die rechtstreeks verband houden met de functie van schepen en die hij moet naleven;

Overwegende dat de aantijgingen in hoofde van het optreden van betrokkene in het kader van de uitoefening van het ambt van schepen van die aard zijn dat zij de integriteit van het ambt hebben aangetast, het vertrouwen en de publieke opinie in openbare mandatarissen hebben geschokt en de vertrouwensrelatie met de andere leden van het college van burgmeester en schepenen hebben ondermijnd".

Eveneens op 14 november 1996 besluit de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, met verwijzing naar de motieven van het adviesbesluit van de bestendige deputatie, verzoeker af te zetten als schepen van de gemeente Ternat.

1.4. Het besluit van de gouverneur wordt door de Raad van State bij arrest nr. 63.268 van 22 november 1996 voorlopig geschorst op grond van de overweging "dat niet blijkt dat verzoeker op enigerlei wijze op de hoogte is gesteld van het advies van de bestendige deputatie; dat hij zich dan ook niet heeft kunnen verdedigen tegen dit essentieel stuk uit het tuchtdossier".

De gouverneur trekt op 25 november 1996 zijn besluit van 14 november 1996 in.

1.5. Met een brief van 25 november 1996 deelt de gouverneur aan verzoeker een afschrift van het advies van de bestendige deputatie mee en nodigt hij hem uit zich ertegen te verweren.

1.6. Bij de aanvang van het verhoor op 5 december 1996 wordt de gouverneur door de raadsman van verzoeker gewraakt.

De gouverneur beslist evenwel zich niet te onhouden om volgende redenen :

"Overwegende dat het onpartijdigheidsbeginsel als algemeen rechtsbeginsel ook van toepassing is op de organen van het actief bestuur en dus ook op tucht-overheden;

Overwegende dat de gouverneur in casu noch zelf persoonlijk betrokken is bij de tuchtfeiten, noch zelf of via naaste familieleden, een rechtstreeks of persoonlijk belang heeft bij de zaak;

Overwegende dat het onpartijdigheidsbeginsel van toepassing is op het actief bestuur en op tuchtoverheden in zoverre dit verenigbaar is met de eigen aard, inzonderheid de eigen structuur van de administratie (RvSt., THYS, nr. 26.116, 28 januari 1986; RvSt., DECRAEMERE, nr. 28.321; en navolgende vaste rechtspraak van de Raad van State; zie tevens T.Gem., 1996, 96-97, met noot I. OPDEBEECK, bij Rvst., SCHURMANS, nr. 53.652 d.d. 12 juni 1995; RvSt., SMEETS, nr. 54.023, 26 juni 1995, T.Gem. 1996,86);

Overwegende dat de bevoegdheidsregeling in tuchtzaken t.o.v. de schepenen rechtstreeks voortvloeit uit de wet en dat de wetgever bovendien ook zelf de structuur en de samenstelling van de tuchtorganen heeft geregeld;

Overwegende inderdaad dat artikel 83 van de nieuwe gemeentewet de provincie-gouverneur aanduidt als bevoegde overheid om een schepen te schorsen of af te zetten en de bestendige deputatie om advies uit te brengen; dat krachtens artikel 104 van de provinciewet de provinciegouverneur van rechtswege voorzitter is van de bestendige deputatie en hij niet als provinciegouverneur maar als lid-voorzitter van de bestendige deputatie deelneemt, eensdeels, aan de beraadslagingen in de schoot van dit college en anderdeels, aan de collectieve besluitvorming, op basis van een collectieve beslissing en na geheime stemming, als het welbepaalde personen betreft;

Overwegende dat uit de parlementaire voorbereiding van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet (het vroegere art. 56 van de gemeentewet) de voortdurende zorg blijkt om de schorsing en de afzetting van een schepen trapsgewijze te laten verlopen; dat de gouverneur bij de uitspraak van een tuchtstraf ten laste van een schepen handelt als overheid door de wet belast met een opdracht van algemeen belang; dat verder uit de bewoordingen van het bedoelde artikel ondubbelzinning blijkt dat de mogelijke schorsing of de afzetting van een schepen slechts kan uitgesproken worden na overeenkomstig advies van de bestendige deputatie, zonder dat deze vereiste afbreuk doet aan het wettelijk beginsel dat de verantwoordelijkheid voor een veroordeling tot die tuchtstraffen aan de gouverneur toekomt; dat de gouverneur bijgevolg

verplicht is zich naar de wet te schikken en een beslissing moet nemen; (Cf. Parl. Hand. Kamer, verslag DUMORTIER; Arrest GIRRETZ, nr. 5.008, 8 maart 1956, met noot van substituut - auditeur-generaal VLIEBERGH);

Overwegende dat uit deze wettelijke regeling dient besloten dat de tuchtoverheid die de tuchtstraf uitspreekt (in casu de provinciegouverneur) uit kracht van de wet niet dezelfde kan zijn als die welke de tuchtsantie voorstelt (in casu de bestendige deputatie); dat de nodige waarborgen voor onpartijdigheid dus zijn ingebouwd in de wet, die verder geen ruimte meer biedt voor andere toepassingsregels; dat dit standpunt ook impliciet kan afgeleid uit de arresten van de Raad van State in verband met tuchtstraffen opgelegd aan schepenen, waarin de uitoefening van wettelijk aan de gouverneur opgedragen taken respectievelijk als provinciegouverneur en als voorzitter van de bestendige deputatie nooit in vraag werd gesteld als strijdig met het onpartijdigheidsbeginsel;

Overwegende dat in casu het aannemen van effectieve partijdigheid of een vermoeden van partijdigheid de rechtsorde van de wettelijke beginselen van het bestuurlijk tuchtrecht, zoals die formeel in de organieke provincie- en gemeentewet zijn ingeschreven, zou aantasten;

Overwegende in ondergeschikte orde dat het argument dat schepen VAN DER CAMMEN meent te moeten putten uit het vermeend moreel belang van de provinciegouverneur niet gesteund is op preciese feiten die een effectieve of een schijn van partijdigheid zouden doen vermoeden; dat het niet de provinciegouverneur is die het advies tot schorsing of afzetting formuleert maar de bestendige deputatie als collectief orgaan; dat het trouwens volgens de rechtspraak van de Raad van State niet verboden is voor de burgemeester om over te gaan tot het verhoor van de betrokkene en van getuigen tijdens twee zittingen van de gemeenteraad, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de gemeenteraad (RvSt., CARLEER, nr. 55.192, 18 september 1995) of voor de leden van het schepencollege, als college, een strafvoorstel te formuleren of als schepen mee te werken bij het opsporen van bepaalde tuchtfeiten, om daarna mee te zetelen als lid van de gemeenteraad (RvSt., LECAT, nr; 38.303, 11 december 1991);

Overwegende mutatis mutandis, dat het feit dat de provinciegouverneur van rechtswege heeft gezeteld als lid-voorzitter van de bestendige deputatie, die schepen VAN DER CAMMEN heeft gehoord en vervolgens een advies heeft uitgebracht - derhalve het feit dat de provinciegouverneur heeft medeberaadslaagd en gestemd in het bevoegde adviesorgaan - niet volstaat opdat de provinciegouverneur geacht zou worden niet meer objectief te kunnen oordelen;

Overwegende dat het middel van het mogelijk gezichtsverlies van de provinciegouverneur de facto betekent dat hij zijn bevoegdheid, die de wet hem verleent om een bepaalde doelstelling te bereiken - in casu het al dan niet uitspreken van de tuchtstraf schorsing of afzetting van een schepen - in werkelijkheid zou motiveren door andere overwegingen dan de ernst van de aan de betrokken schepen ten laste gelegde feiten, en dat zijn beslissing daardoor zou aangetast zijn door machtsafwending; dat er trouwens geen sprake kan zijn van partijdigheid door het louter feit dat, na vernietiging van een tuchtstraf door de Raad van State - en in casu dus ook na de intrekking van ons besluit van 14 november 1996 bij ons besluit van 25 november 1996 ingevolge het arrest van de Raad van State nr. 63.268 van 22 november 1996 -het opnieuw dezelfde overheid in dezelfde samenstelling is, die uitspraak doet over een nieuwe tuchtstraf (o.m. RvSt., SMEETS, nr. 54.023, 26 juni 1995); dat dit argument louter hypotetisch is en derhalve als irrelevant, feitelijk onwaar en kwetsend dient verworpen;

Overwegende dat, om al deze redenen, de toepassing van het onpartijdigheidsbeginsel in tuchtzaken door schepen VAN DER CAMMEN ten onrechte wordt opgeworpen en de provinciegouverneur wel degelijk bevoegd blijft om te handelen krachtens de formele bepalingen van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet en zonder dat daarbij artikel 104 van de provinciewet onwerkzaam wordt".

Verzoeker wordt vervolgens op 11 december 1996 gehoord over de grond van de zaak.

1.7. Op 23 december 1996 besluit de gouverneur opnieuw verzoeker af te zetten.

2.1. Overwegende dat verzoeker in een eerste middel de schending aanvoert van artikel 2, 1˚ en 25 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (BuPo-verdrag) doordat de bestreden beslissing verzoeker in de onmogelijkheid plaatst het mandaat uit te voeren dat de kiezer hem gegeven heeft en doordat de gouverneur met een onredelijke beslissing -onredelijk want hij wordt "strafrechtelijk (...) niet verontrust"- de rechten die deze bepalingen hem verlenen beperkt; dat hij in hetzelfde middel ook machtsaf-

wending aanvoert doordat de gouverneur de macht, hem verleend door artikel 83 van de nieuwe gemeentewet, gebruikt om wegens puur partijpolitieke redenen met verzoeker af te rekenen;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij opmerkt dat de aangevoerde machtsafwending steunt op zuivere beweringen, dat integendeel de motivering van de bestreden beslissing aantoont dat de gouverneur zorgvuldig tot zijn besluit gekomen is, zonder acht te slaan op partijpolitieke overwegingen en met nakoming van de wettelijke voorschriften; dat zij, met betrekking tot de beweerde schending van het BuPo-verdrag, opmerkt dat de nationale wetgever aan verschillende categorieën een verschillende behandeling mag geven, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is;

2.3.1. Overwegende dat artikel 25, a) van het Internationaal Verdrag van 19 december 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten aan elke burger het recht verleent om "deel te nemen aan de behandeling van openbare aangelegenheden, hetzij rechtstreeks of door middel van vrijelijk gekozen vertegenwoordigers" zonder onderscheid naar o.m. politieke overtuiging en zonder onredelijke beperking; dat niet wordt ingezien op welke wijze deze bepaling eraan in de weg zou staan dat een schepen wordt geschorst of afgezet wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid; dat de verwijdering van een schepen uit zijn ambt om redenen van kennelijk wangedrag of grove nalatigheid ook niet voorkomt als een onredelijke beperking op het door artikel 25, a) gegarandeerde recht; dat de onredelijkheid van zijn afzetting -problematiek die verzoeker in het derde middel uitdiept- niet betekent dat die beslissing kadert in een onredelijke beperking als bedoeld in artikel 25 a) van het BuPo-verdrag;

2.3.2. Overwegende dat het middel van machtsafwending niet ernstig voorkomt; dat verzoeker geen enkel concreet element aanbrengt dat erop kan wijzen dat hetzij de provinciegouverneur, hetzij de bestendige deputatie bij het formuleren van haar eensluidend advies, niets anders op het oog zouden hebben gehad dan een partijpolitieke afrekening;

2.3.3. Overwegende dat het middel in geen van zijn onderdelen ernstig is;

3.1. Overwegende dat verzoeker in het tweede middel de schending aanvoert van het beginsel van onpartijdigheid in tuchtzaken, doordat de beslissing om verzoeker af te zetten door de provinciegouverneur genomen is nadat hij deelgenomen heeft aan de vergadering van de bestendige deputatie waarop besloten is de afzetting van verzoeker te adviseren, terwijl er ten opzichte van de rechtszoekende geen schijn van partijdigheid mag bestaan en terwijl de eigen aard en de eigen structuur van het bestuur er zich niet tegen verzet dat de gouverneur zich bij het uitoefenen van de taak, hem opgedragen door artikel 83 van de nieuwe gemeentewet, zou laten vervangen; dat hij daaraan toevoegt dat in casu de provinciegouverneur "manifest blijk heeft gegeven van vooringenomenheid en partijdigheid, niet alleen opzichtens verzoeker doch eveneens opzichtens de raadsman van verzoeker, zoals is gebleken tijdens het verhoor van verzoeker (in het bijzonder het verhoor van 5 december 1996)";

3.2. Overwegende dat de verwerende partij opmerkt dat artikel 83 van de nieuwe gemeentewet alleen aan de provinciegouverneur een tuchtrechtelijke bevoegdheid tegenover schepenen verleent terwijl de gouverneur krachtens artikel 104 van de provinciewet van rechtswege voorzitter is van de bestendige deputatie, waar hij als lid van een collectief orgaan deelneemt aan de beraad-

slaging over het al dan niet opleggen van een tuchtsanctie; dat zij betoogt niet te kunnen inzien wie de provinciegouverneur bij het nemen van de tuchtstrafbeslissing zou kunnen vervangen, vermits alle personen die hem zouden kunnen vervangen aanwezig zijn geweest op de vergadering die de bestendige deputatie aan zijn zaak gewijd heeft; dat zij daaraan toevoegt dat de wet zelf aangeeft wie de bevoegde tuchtoverheid is en welk orgaan, waarvan de samenstelling door de wet is bepaald, dienaangaande advies uitbrengt, zodat "de eigen aard en de eigen structuur van de provinciale administratie" zich verzetten tegen de toepassing van het principe dat "Justice should also be seen to be done";

3.3.1. Overwegende vooreerst dat uit de gebeurtenissen van 5 december 1996, zoals die blijken uit het proces-verbaal van verhoor, niet kan besloten worden dat de gouverneur op enige wijze vooringenomen geweest is tegenover verzoeker of zijn raadsman; dat er toen immers uitsluitend gedebatteerd is over de preliminair door verzoekers raadsman gestelde vraag dat de gouverneur zich zou wraken zonder dat daarbij gegevens van persoonlijke aard ter sprake gekomen zijn;

3.3.2. Overwegende dat het in het onpartijdigheidsbeginsel besloten beginsel dat schijn van partijdigheid voorkomen moet worden van toepassing is op organen van het actief bestuur die beslissingen nemen in een tuchtzaak, in zoverre de toepassing van dat beginsel verenigbaar is met de eigen aard, meer bepaald met de eigen structuur van het bestuur; dat te dezen de tuchtoverheid is gestructureerd bij de wet; dat artikel 83 van de nieuwe gemeentewet de bevoegdheid om aan een schepen een tuchtmaatregel op te leggen toegewezen heeft aan de provinciegouverneur; dat dezelfde wetsbepaling de tuchtstrafbeslissing afhankelijk stelt van het verkrijgen van het advies van de bestendige deputatie van de provincieraad; dat de gouverneur overeenkomstig artikel 104

van de provinciewet de bestendige deputatie voorzit; dat dus de wetgever zelf een systeem opgezet heeft waarin de gouverneur tweemaal tussenkomt, te weten als voorzitter-stemgerechtigde in de bestendige deputatie die een advies verleent en vervolgens als overheid die de eindbeslissing neemt; dat aannemen dat de gouverneur zich in één van die twee hoedanigheden zou moeten onthouden teneinde aldus de schijn van partijdigheid te weren, ingaat tegen het door de wet opgezette systeem en de daardoor toegekende persoonlijke bevoegdheden; dat, voor het geval verzoeker het "Justice should also be seen to be done"-beginsel meent te kunnen onderbrengen onder artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden - artikel waarvoor de wet moet wijken - en gesteld dat hij dat terecht kan doen, de Raad vaststelt dat, naar Belgisch recht, aan artikel 6 is voldaan door de mogelijkheid van een annulatieberoep bij de Raad van State;

3.3.3. Overwegende, samenvattend, dat in de huidige stand van de rechtspleging niet kan aangenomen worden dat de provinciegouverneur zich partijdig opgesteld heeft en ook niet dat de gouverneur, teneinde geen schijn van partijdigheid te doen ontstaan, zich in één van de hoedanigheden waarin hij in de zaak is tussengekomen had moeten onthouden, tegen de uitdrukkelijke bepalingen van de wet in; dat het middel niet ernstig is;

4.1. Overwegende dat verzoeker in het derde middel de schending aanvoert van het evenredigheidsbeginsel doordat hij met de bestreden beslissing afgezet wordt, terwijl het opsporingsonderzoek dat door de Procureur des Konings gedaan is zonder gevolg geklasseerd is bij gebrek aan bewijzen, terwijl artikel 83 van de nieuwe gemeentewet aan de gouverneur andere mogelijkheden biedt en terwijl er reeds een lange tijd verstreken is tussen de feiten, die dagtekenen van juni 1994, en de datum van de tuchtstraf; dat hij bij dit middel ook betrekt dat de verwerende partij, geplaatst voor een geval als het zijne, moet aantonen op grond van welke bewezen feiten toch een tuchtstraf wordt opgelegd;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij opmerkt dat het niet vaststaat dat de procureur des konings het dossier op strafrechtelijk vlak geseponeerd heeft bij gebrek aan bewijzen, en dat hoe dan ook de seponeringsbeslissing de tuchtoverheid niet verhindert toch een tuchtstraf op te leggen, dat zij het advies van de bestendige deputatie gevolgd heeft en dat niet wordt aangetoond dat het bestuur op evidente wijze een onjuist gebruik van zijn beleidsvrijheid zou hebben gemaakt; dat zij ten aanzien van de duur van de procedure opmerkt dat zij slechts op 15 april 1996 in kennis gesteld is van de bevindingen van het Hoog Comité van Toezicht; dat zij vervolgens verwijst naar de motieven van de bestreden beslissing en stelt dat de bevoegdheid van de provinciegouverneur in die zin door het advies van de bestendige deputatie gebonden is dat hij ofwel de geadviseerde tuchtstraf kan opleggen ofwel geen tuchtstraf kan opleggen;

4.3.1. Overwegende dat de beslissing van het openbaar ministerie om de strafvordering te seponeren - te dezen de verdenking van de schending van het beroepsgeheim en de poging tot omkoping- het bestuur niet verhindert om, welke ook de reden van de seponering mag

zijn, de zaak op tuchtrechtelijk vlak te onderzoeken, de inbreuk op de tucht bewezen te achten en te besluiten dat er redenen zijn om een tuchtstraf op te leggen, desgevallend de zwaarst mogelijke;

4.3.2. Overwegende dat, indien de termijn die de tuchtoverheid nodig gehad heeft om tot een beslissing te komen mede in aanmerking kan genomen worden om de zwaarte van de straf te beoordelen in die zin dat ongerechtvaardigd dralen erop wijst dat het bestuur geen overheersend belang aan de zaak hecht, te dezen vastgesteld kan worden dat verzoeker niet betwist dat het gepleegde vergrijp slechts op 11 maart 1996 aan de minister van binnenlandse zaken ter kennis gebracht is en dat de minister op 15 april 1996 de provinciegouverneur heeft ingelicht "in het kader van de bepalingen van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet", dat de gouverneur onmiddellijk een poging gedaan heeft om de zaak in stilte op te lossen en dat vervolgens zonder dralen de procedure voor de bestendige deputatie gevoerd is; dat uit de duur van het besluitvormingsproces binnen het provinciebestuur derhalve niet afgeleid kan worden dat het bestuur zijn bevoegdheid om de zwaarste tuchtstraf op te leggen had verbeurd;

4.3.3.1. Overwegende dat artikel 83 van de nieuwe gemeentewet bepaalt dat over de afzetting van een schepen wordt beslist door de provinciegouverneur "op overeenkomstig en met redenen omkleed advies van de bestendige deputatie van de provincieraad"; dat het verlenen van slechts een adviesbevoegdheid aan de bestendige deputatie inhoudt dat de gouverneur, belast met het nemen van de eindbeslissing, niet de absolute verplichting heeft om het advies te volgen; dat de discretionaire bevoegdheid van de gouverneur wel sterk beperkt wordt doordat de wet zijn optreden afhankelijk maakt van het "overeenkomstig advies" van de bestendige deputatie; dat het vereisen van een "overeenkomstig" of

eensluidend advies de gouverneur er inderdaad toe verplicht een beslissing te nemen die "gelijk van inhoud" is aan het advies; dat een en ander betekent dat de gouverneur bij het nemen van de eindbeslissing hetzij het in het advies van de bestendige deputatie geformuleerde voorstel volgt dan wel dat hij, om redenen die hem eigen zijn, dat voorstel niet volgt, in welk geval de bestendige deputatie, binnen de aldus getrokken grenzen, eventueel haar discretionaire bevoegdheid lijkt te kunnen hernemen;

4.3.3.2. Overwegende dat die tekstuele interpretatie van artikel 83 van de nieuwe gemeentewet niet tegengesproken, integendeel ondersteund, lijkt te worden door de plaats die de gemeentewet van 30 maart 1836 aan de goeverneur, respectievelijk de bestendige deputatie toegekend heeft ten aanzien van de samenstelling van de gemeentelijke organen en de evolutie die de gemeentewet sinds zijn totstandkoming op dat punt ondergaan heeft; dat inderdaad het gezamelijk optreden van de gouverneur en de bestendige deputatie op het stuk van de tuchtstraffen tegen schepenen zijn oorsprong vindt in de bij de totstandkoming van de gemeentewet van 30 maart 1836 door de wetgever gehanteerde optie om de schepenen, net als de burgemeester, door het centrale gezag te laten benoemen (artikel 2 van de gemeentewet) met het gevolg dat de tussenkomst van dat centrale gezag ook bij het opleggen van tuchtmaatregelen noodzakelijk werd geacht; dat de wetgever evenwel terzelfdertijd ook oog had voor het gegeven dat schepenen verkozen mandatarissen zijn en dat maatregelen opgelegd door de hogere overheid slechts minimaal de werking van de gemeentelijke instellingen mogen verstoren zodat de verkozen instellingen best bij de totstandkoming van die tuchtmaatregelen worden betrokken en dat de bestendige deputatie, als het orgaan dat de controle uitoefent op de gemeenten en dat dus rechtstreeks belang heeft bij de goede werking van de gemeenten, daarvoor het best geplaatste orgaan was; dat

het verzoenen van die twee benaderingswijzen de wetgever van 1836 ertoe gebracht heeft, in artikel 56 van de gemeentewet, de centrale overheid, door middel van haar vertegenwoordiger in de provincie, bevoegd te maken voor het nemen van de beslissing, maar die bevoegdheid te binden aan het eensluidend en gemotiveerd advies van de bestendige deputatie; dat nadien, met name door de wet van 30 december 1887, de benoeming van de schepenen door de centrale overheid vervangen is geworden door hun verkiezing door de gemeenteraad, maar dat toen geen aandacht besteed is aan de vraag of ook aan de bevoegdheid inzake het opleggen van tuchtstraffen geen wijzigingen moesten worden aangebracht, zodat de samenwerking tussen de gouverneur en de bestendige deputatie is blijven bestaan; dat het evenwel niet onredelijk lijkt uit de aldus gewijzigde wettelijke situatie af te leiden dat de tussenkomst van de centrale overheid in de totstandkoming van tuchtstraffen aan belang ingeboet heeft ten voordele van de bestendige deputatie, of anders gezegd, dat aan de adviesbeslissing van de bestendige deputatie een preponderant belang moet worden gehecht bij zoverre dat aannemen dat de gouverneur de adviesbeslissing van de bestendige deputatie zou kunnen hervormen de filosofie van het thans bestaande systeem zou miskennen;

4.3.3.3. Overwegende dat, die gegevens voor ogen, de gouverneur terecht in de bestreden beslissing overwogen heeft dat hij "geen lichtere straf kan uitspreken dan de strafmaat geadviseerd door de bestendige deputatie";

4.3.4.1. Overwegende dat, de aldus onderscheiden bevoegdheid van de gouverneur en de bestendige deputatie voor ogen houdende, binnen het raam van het aangevoerde middel nagegaan moet worden of de bestendige deputatie de feiten voor afdoende bewezen kon houden en of zij voor de daarop gebaseerde tuchtrechtelijke tenlasteleggingen de zwaarste tuchtstraf kon voorstellen;

4.3.4.2. Overwegende dat de bestendige deputatie zich voor het bewijs van de feiten verlaten heeft op de processen-verbaal van verhoor van de verschillende bij de zaak betrokken personen, opgesteld door het Hoog Comité van Toezicht en neergelegd in het haar toegezonden strafdossier; dat op basis van de verklaringen die in dat dossier berusten de bestendige deputatie terecht heeft kunnen besluiten dat het feit dat verzoeker als schepen hulp verleend heeft aan een kandidaat voor een examen bewezen was en dat dit feit een tuchtvergrijp uitmaakte; dat de bestendige deputatie zulks terecht in haar adviesbeslissing van 14 november 1996 op de volgende wijze onder woorden gebracht heeft:

"Overwegende inderdaad dat uit het onderzoek (van het Hoog Comité van Toezicht) niet enkel blijkt dat de heer VAN DER CAMMEN de duidelijke en vastberaden bedoeling had om mevrouw VAN LYSEBETH vast te benoemen als bibliotheekassistente en daarom gevraagd heeft om mevrouw VAN LYSEBETH speciaal voor te bereiden op het examen; dat vooral uit het geheel van de verklaringen moet worden afgeleid dat - niettegenstaande de ontkenning door de heer VAN DER CAMMEN zelf - aangetoond is dat hij de tekst van één der examenproeven een paar dagen vóór het examen heeft overhandigd aan één van de kandidaten, terwijl bovendien reeds gevraagd was om met deze kandidate daags vóór het examen deze tekst voor te bereiden; dat dit met name uit de volgende verklaringen moet worden afgeleid :

- de gemeentesecretaris bevestigt dat de voor te lezen tekst zich vóór het examen in het examendossier bevond dat in een ongesloten kast lag;
- de kandidate mevrouw VAN LYSEBETH verklaart de tekst van de voordracht op donderdag 23 juni 1994 te hebben ontvangen van schepen VAN DER CAMMEN;
- kandidate mevrouw VAN LYSEBETH en jurylid C. DE MEY bevestigen dat het op verzoek van schepen VAN DER CAMMEN, de bedoeling was, tussen beiden op vrijdag 24 juni 1994 afspraak te maken - die niet plaatsvond omdat mevrouw DE MEY weg bleef - om de tekst voor te bereiden;
- jurylid mevrouw C. DE MEY bevestigt dat schepen VAN DER CAMMEN verklaard heeft er wel voor te zorgen dat mevrouw VAN LYSEBETH in het bezit zou zijn van de tekst;

Overwegende dat uit alle voormelde gegevens in hun onderlinge samenhang gezien, - vooral de vaststelling dat de tekst van een examenproef op voorhand aan één kandidaat werd doorgegeven, maar ook de vaststelling

dat de heer VAN DER CAMMEN zich vóór en na de bekendmaking van het examenresultaat manifesteerde bij de juryleden, - naar recht en redelijkheid kan afgeleid worden dat hij op een onaanvaardbare wijze één examenkandidate heeft willen bevoordelen; dat hij daardoor niet enkel de gelijkheid van de examenkandidaten heeft miskend, maar effectief een ongelijke behandeling heeft nagestreefd";

4.3.4.3. Overwegende dat, wat de evenredigheid tussen de aldus omschreven tuchtinbreuk en de opgelegde straf betreft, de Raad van State in de huidige stand van de rechtspleging, in acht genomen de onder punt 1.3 hiervoor geciteerde redengeving opgenomen in het advies van 14 november 1996, er niet kan toe besluiten dat de afzetting kennelijk onevenredig is met vastgestelde tuchtinbreuk;

4.3.5. Overwegende dat het middel in zijn geheel genomen niet ernstig is;

5.1. Overwegende dat verzoeker in het vierde middel de schending aanvoert van de formele motiveringswet van 29 juli 1991 doordat in de bestreden beslissing niet wordt uiteengezet waarom de gouverneur, in tegenstelling tot de procureur des konings, van oordeel kon zijn dat de feiten bewezen waren en doordat niet gemotiveerd wordt waarom meteen de zwaarste sanctie moest opgelegd worden;

5.2. Overwegende dat de verwerende partij opmerkt dat de bestreden beslissing uitvoerig uiteenzet waarom het geheel van de feiten, gezien in hun samenhang, zodanig zwaarwichtig zijn dat zij rechtvaardigen dat aan een publiek mandataris de zwaarste tuchtstraf opgelegd wordt;

5.3. Overwegende dat de gouverneur de door de bestendige deputatie gehanteerde redengeving, vermeld onder 4.3.4.2, uitdrukkelijk bijgevallen is; dat dus

zowel de gouverneur als de bestendige deputatie in hun beslissing uitdrukkelijk de redenen vermeld hebben die hen ertoe gebracht hebben de feiten voor bewezen te houden; dat, naar blijkt uit het onder 1.3 vermelde citaat de bestendige deputatie ook uitdrukkelijk aangegeven heeft waarom zij tot de afzetting van verzoeker geadviseerd heeft; dat de beslissing van de provinciegouverneur ook daarnaar verwijst en dat zij daarenboven een uitvoerig antwoord bevat op de opmerkingen die verzoeker gedurende zijn verhoor gemaakt heeft om dan tot het algemeen besluit te komen dat "het omstandig gemotiveerd besluit van de bestendige deputatie van 14 november 1996 voldoende aantoont waarom het geheel van de feiten, in hun samenhang gezien, zodanig zwaarwichtig zijn dat zij de tuchtstraf van de afzetting rechtvaardigen in hoofde van een publiek mandataris"; dat derhalve zowel de beslissing van de bestendige deputatie als die van de gouverneur wel degelijk formeel afdoende gemotiveerd lijken te zijn, zowel wat betreft de feiten die in aanmerking genomen zijn als wat de strafmaat betreft; dat het middel niet ernstig is;

6. Overwegende dat geen van de door verzoeker aangevoerde middelen ernstig zijn; dat derhalve niet voldaan is aan één van de grondvoorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging te bevelen,

B E S L U I T :

<u>Enig artikel</u>.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op dertig april 1900 zevenennegentig, door de IVe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	toegevoegd griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A. WIJNANTS. **J. BORRET.**